

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

નિલિમા મુખરજી

વિ.

કાન્તા ભૂષણ ઘોષ

ઓગસ્ટ ૧૭, ૨૦૦૧

[સૈયદ શાહ મોહમ્મદ કાદરી અને એસ.એન. કુકન, ન્યાયમૂર્તિઓ.]

ભાડા નિયંત્રણ અને ખાલી કરાવવા બાબત

ખાલી કરાવવા માટેનો દાવો—ભાડૂતનું મૃત્યુ—અપીલકર્તાનો ભાડૂતાત માટેનો દાવો—દત્તકવિધાન પર આધારિત—દત્તકવિધાન સાબિત થયેલ નથી —દાવો મંજૂર કરવામાં આવેલ—ઠેરવવામાં આવેલ કે, દાવો યોગ્ય રીતે મંજૂર કરવામાં આવેલ.

હિંદુ કાયદો

હિંદુ દત્તક અને ભરણપોષણ અધિનિયમ, ૧૯૫૬—કલમ ૧૧ (૬)—
ભાડૂતનું મૃત્યુ—દત્તકવિધાનના આધારે ભાડૂતાત માટેનો દાવો—સાક્ષીઓને
દત્તકવિધાનની કોઈ વ્યક્તિગત જાણકારી ન હોવી—મૃતક ભાડૂત સાથેના
સંયુક્ત બેંક ખાતા સિવાય કોઈ દસ્તાવેજી પુરાવા ન હોવા—ઠેરવવામાં આવેલ
કે, પુરાવાના અભાવમાં દત્તકવિધાન માન્ય નથી—તેથી, નીચલી કોર્ટો દ્વારા
ભાડૂતાત માટેનો દાવો યોગ્ય રીતે નામંજૂર કરવામાં આવેલ.

સામાવાળા/પ્રતિવાદી દ્વારા અપીલકર્તા વિરુદ્ધ આ આધાર પર ખાલી
કરાવવા માટેનો દાવો દાખલ કરવામાં આવેલ કે ભાડૂત તરીકે પ્રસ્થાપિત કરવામાં
આવેલ 'આર' નું વસિયત કર્યા વિના મૃત્યુ થતાં ભાડૂતાતનો અંત આવેલ છે
અને તેમની સાથે રહેતા અપીલકર્તાને ભાડૂત તરીકે ચાલુ રહેવાનો કોઈ અધિકાર
નથી. અપીલકર્તાની દલીલ એવી હતી કે તે 'આર' ના દત્તક પુત્રી તરીકે ભાડૂત
તરીકે ચાલુ રહેશે. દત્તકવિધાન સાબિત કરવા માટે અપીલકર્તાએ કોર્ટમાં જુબાની
આપેલ ન હતી અને તેમના પુત્ર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧ તથા પાડોશી
ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨ ને દત્તકવિધાનની હકીકત વિશે કોઈ વ્યક્તિગત
જાણકારી ન હતી; 'આર' સાથેના બેંકના સંયુક્ત ખાતા અને સ્વાતંત્ર્ય સેનાની
પેન્શનના નોમિનેશનના કાગળો જેમાં અપીલકર્તાને તેમની પુત્રી તરીકે
દર્શાવવામાં આવેલ, તે સિવાય અન્ય કોઈ દસ્તાવેજો કોર્ટમાં રજૂ કરવામાં આવેલ
ન હતા. દાવો મંજૂર કરવામાં આવેલ. પ્રથમ અપીલ કોર્ટે અપીલ નામંજૂર કરેલ
અને એ પણ નોંધેલ કે પેન્શનના નોમિનેશનના કાગળો પર સંબંધિત

સત્તાધિકારીનો કોઈ સિક્કો ન હતો. અપીલકર્તા દ્વારા હાઈકોર્ટમાં કરવામાં આવેલ બીજી અપીલ નામંજૂર કરવામાં આવેલ. તેથી વર્તમાન અપીલ.

અપીલ નામંજૂર કરતા, કોર્ટે

ઠેરવેલ કે : અપીલકર્તા એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ રહેલ છે કે તેના પિતા દ્વારા ખરેખર તેને દત્તકમાં આપવામાં આવેલ હતી અને સ્વર્ગસ્થ 'આર' દ્વારા તેને દત્તક લેવામાં આવેલ હતી. માત્ર સંયુક્ત બેંક ખાતું હોવું તે અન્ય કોઈ સચોટ પુરાવાના અભાવમાં દત્તકવિધાન સાબિત કરી શકે નહીં. તેથી, નીચલી બંને કોર્ટો દ્વારા અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ દત્તકવિધાનની દલીલ યોગ્ય રીતે નામંજૂર કરવામાં આવેલ છે, અને પ્રતિવાદીની તરફેણમાં દાવો મંજૂર કરવામાં આવેલ છે. [૬૭૮-બી, સી]

એલ. દેબી પ્રસાદ (ડી) દ્વારા કાનૂની વારસદારો વિ. શ્રીમતી ત્રિવેણી દેવી અને અન્ય., [૧૯૭૦] ૧ એસ.સી.સી. ૬૭૭, અલગ તારવવામાં આવેલ.

લક્ષ્મણ સિંહ કોઠારી વિ. શ્રીમતી રૂપ કંવર, [૧૯૬૨] ૧ એસ.સી.આર. ૪૭૭, નો સંદર્ભ લેવામાં આવેલ.

સિવિલ અપીલ અધિકારક્ષેત્ર : સિવિલ અપીલ નં. ૫૩૮૩/૨૦૦૧.

કલકત્તા હાઈકોર્ટના એસ.એ.ટી. નં. ૨૫૧૯/૨૦૦૦ માં તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૦૦ ના ચુકાદા અને હુકમમાંથી.

અપીલકર્તા માટે એસ.બી. સાન્યાલ, રંજન મુખરજી, એસ.સી. ઘોષ, સુશ્રી મનિતા વર્મા.

પ્રતિવાદી માટે એ.કે. ગાંગુલી, એસ. સુકુમારન, રઘુ એમ., સુશ્રી દિવ્યા નાયર અને વી.કે. સિદ્ધાર્થન.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ કુકન દ્વારા આપવામાં આવેલ.

કુકન, ન્યાયમૂર્તિ. મંજૂરી આપવામાં આવેલ છે.

આ અપીલ એસએટી નં. ૨૫૧૯/૨૦૦૦ માં કલકત્તા હાઇકોર્ટ દ્વારા તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૦૦ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ વિરુદ્ધ કરવામાં આવેલ છે. હાઇકોર્ટે બીજી અપીલને શરૂઆતમાં જ નામંજૂર કરેલ છે.

અહીંના પ્રતિવાદી દ્વારા ૯/૩, પ્રિન્સ અનવર શાહ લેન, કલકત્તા ખાતે આવેલા મકાનના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોરમાંથી અપીલકર્તાને ખાલી કરાવવા માટે દાવો દાખલ કરવામાં આવેલ. સદર ગ્રાઉન્ડ ફ્લોરના સંદર્ભમાં રમેશ ચંદ ગાંગુલી નામના એક વ્યક્તિને પ્રતિવાદી દ્વારા ભાડૂત તરીકે પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ હતા. સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલીનું તારીખ ૧૫.૧૧.૮૭ ના રોજ કોઈ વારસદાર કે વારસદારો છોડ્યા વિના વસિયત કર્યા વગર મૃત્યુ થયેલ. પ્રતિવાદીના જણાવ્યા મુજબ, સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલીના મૃત્યુ પર ભાડૂતાતનો અંત આવેલ. અપીલકર્તા, જે રમેશ ચંદ ગાંગુલીના સાળા પ્રમથ નાથ બેનર્જી નામના એક વ્યક્તિની પુત્રી છે, તે દાવાવાળી મિલકતમાં રહેતી હતી. પ્રતિવાદીએ

અપીલકર્તા એક અતિક્રમણકર્તા છે તેવો આક્ષેપ કરીને તેને દાવાવાળી મિલકત ખાલી કરવા જણાવેલ. અપીલકર્તાએ એવી દલીલ લીધેલ કે તે સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલીની દત્તક પુત્રી છે. આ હકીકતો પર, ખાલી કરાવવા માટેનો દાવો દાખલ કરવામાં આવેલ જે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલ અને અપીલ કોર્ટ દ્વારા તેને સમર્થન આપવામાં આવેલ. ઉપર જણાવ્યા મુજબ, બીજી અપીલ પણ નામંજૂર કરવામાં આવેલ. નિર્ણય માટેનો એકમાત્ર મુદ્દો એ છે કે શું અપીલકર્તા સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલીની દત્તક પુત્રી હતી.

હિંદુ દત્તક અને ભરણપોષણ અધિનિયમ, ૧૯૫૬ ની કલમ ૧૧ એક માન્ય દત્તકવિધાન માટેની શરતો નક્કી કરે છે અને વર્તમાન હેતુ માટે ખંડ (૬) પ્રસ્તુત છે, જે નીચે મુજબ ટાંકવામાં આવેલ છે:

૧૧. માન્ય દત્તકવિધાન માટેની અન્ય શરતો.—દરેક દત્તકવિધાનમાં, નીચેની શરતોનું પાલન કરવું આવશ્યક છે:—

(૧) — (૫)

(૬) દત્તક લેવાતા બાળકને સંબંધિત માતાપિતા અથવા વાલી દ્વારા અથવા તેમની સત્તા હેઠળ ખરેખર દત્તકમાં આપેલ અને લીધેલ હોવું જોઈએ, જેનો હેતુ બાળકને તેના જન્મના કુટુંબમાંથી અથવા ત્યજી દેવાયેલા બાળકના કિસ્સામાં અથવા જે બાળકના માતાપિતાની જાણકારી નથી તેવા કિસ્સામાં, જે સ્થળ અથવા કુટુંબમાં તેનો ઉછેર થયો છે ત્યાંથી તેના દત્તક કુટુંબમાં સ્થાનાંતરિત કરવાનો હોય:

પરંતુ દત્તકવિધાનની માન્યતા માટે દત્ત હોમમ કરવું આવશ્યક રહેશે નહીં.

આ કોર્ટે લક્ષ્મણ સિંહ કોઠારી વિ. શ્રીમતી રૂપ કંવર, [૧૯૬૨] ૧ એસ.સી.આર. ૪૭૭ માં, અન્ય બાબતોની સાથે, એવું ઠેરવેલ કે જ્યાં સુધી દત્તક લીધેલા બાળકને એક કુટુંબમાંથી બીજા કુટુંબમાં સ્થાનાંતરિત કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી માન્ય દત્તકવિધાન થઈ શકે નહીં, જેનો હેતુ યોગ્ય પ્રસિદ્ધિ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે. અપીલકર્તાએ એવી દલીલ લીધેલ હોવાથી કે તે સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલીની દત્તક પુત્રી હતી, તેણીએ દત્તકવિધાનની હકીકત અને તેની માન્યતા સાબિત કરવાનો ભાર ઉઠાવવો આવશ્યક છે.

અપીલકર્તા સાક્ષીના કહેડામાં આવેલ ન હતી અને તેના પતી તેના પુત્ર – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૧ ની તપાસ કરવામાં આવેલ. દત્તકવિધાન માટેનો કોઈ દસ્તાવેજ કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલ ન હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ નોંધેલ છે કે સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલી દ્વારા અપીલકર્તાને દત્તક લેવાની હકીકત અંગે આ સાક્ષીને કોઈ વ્યક્તિગત જાણકારી ન હતી. અપીલકર્તા પતી દત્તકવિધાન સાબિત કરવા માટે એક પાડોશી – ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી ૨ ની તપાસ કરવામાં આવેલ. તેણે પણ જણાવેલ કે તે કથિત દત્તકવિધાન વિશે કંઈપણ જાણતો નથી.

દત્તકવિધાનની હકીકત સાબિત કરવા માટે કેટલાક દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવેલ. સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલી અને અપીલકર્તાના સંયુક્ત નામે બેંક ખાતું હતું તે દર્શાવવા દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવેલ. સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ

ગાંગુલી સ્વાતંત્ર્ય સેનાનીનું પેન્શન મેળવતા હતા અને નોમિનેશનના કાગળોમાં અપીલકર્તાને તેમની પુત્રી તરીકે દર્શાવવામાં આવેલ છે તે દર્શાવતો એક દસ્તાવેજ રજૂ કરવામાં આવેલ. નીચલી બંને કોર્ટો દ્વારા આ દસ્તાવેજોને યોગ્ય રીતે ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલ અને સચોટ કારણો આપીને તેને નામંજૂર કરવામાં આવેલ. સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલી પત્ની પેન્શન મેળવવા માટે અપીલકર્તાને નોમિની બનાવવા અંગે, પ્રથમ અપીલ કોર્ટે એ પણ નોંધેલ છે કે સદર કાગળમાં સંબંધિત સત્તાધિકારીનો કોઈ સિક્કો ન હતો. અન્ય કોઈ સચોટ પુરાવાના અભાવમાં માત્ર સંયુક્ત બેંક ખાતું હોવાથી દત્તકવિધાન સાબિત થશે નહીં.

બંને કોર્ટોના ચુકાદાઓ અને નોંધવામાં આવેલ પુરાવાઓના અવલોકન પરથી અમને જણાય છે કે અપીલકર્તા એ સાબિત કરવામાં સદંતર નિષ્ફળ ગયેલ છે કે તેના પિતા દ્વારા તેને ખરેખર દત્તકમાં આપવામાં આવેલ હતી અને સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલી દ્વારા તેને દત્તક લેવામાં આવેલ હતી. તદનુસાર, અમે ઠેરવીએ છીએ કે નીચલી બંને કોર્ટો દ્વારા અપીલકર્તા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ દત્તકવિધાનની દલીલ યોગ્ય રીતે નામંજૂર કરવામાં આવેલ છે.

અપીલકર્તા માટેના વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.બી. સાન્યાલ દ્વારા એલ. દેબી પ્રસાદ (ડી) દ્વારા કાનૂની વારસદારો વિ. શ્રીમતી ત્રિવેણી દેવી અને અન્ય., [૧૯૭૦] ૧ એસ.સી.સી. ૬૭૭ માં આ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવેલ છે. તે કબજા માટેનો દાવો હતો અને આ કોર્ટે અવલોકન કરેલ કે તે પ્રાચીન વ્યવહારોનો કિસ્સો હતો અને તેથી, તે સ્વાભાવિક હતું કે

હકારાત્મક મૌખિક પુરાવાઓનો અભાવ હતો અને સમય પસાર થતાં ધીમે ધીમે આવા પુરાવાઓ નાશ પામ્યા હતા. તે કેસની હકીકતો પરથી અમને જણાય છે કે બે નજીકના સંબંધીઓ, જેઓ તટસ્થ સાક્ષીઓ હતા, તેમણે જુબાની આપેલ કે બાળકના પૈતૃક ઘરે દત્તકવિધાનની વિધિ યોગ્ય રીતે કરવામાં આવેલ હતી. હાથ પરના કિસ્સામાં, દત્તકવિધાનની કોઈ વિધિ કરવામાં આવેલ હતી અને અપીલકર્તાને તેના માતાપિતા દ્વારા દત્તક લેવા માટે ખરેખર સ્વર્ગસ્થ રમેશ ચંદ ગાંગુલીને સોંપવામાં આવેલ હતી તે દર્શાવવા માટે પુરાવાનો એક અંશ પણ નથી.

તેથી, અમને વર્તમાન અપીલમાં કોઈ ગુણદોષ જણાતા નથી અને પરિણામે તે નામંજૂર કરવામાં આવે છે. પક્ષકારોએ પોતાનો ખર્ચ ભોગવવાનો રહેશે.

કે.કે.ટી.

અપીલ નામંજૂર કરવામાં

આવેલ.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and

official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.